

A Szegedi Vadaspark egykori zoopedagógusa a tengerentúlra szegődött Biofarmtól a partyszervizen át a kerttervezésig

A Szegedi Vadasparkban dolgozott öt éven át Konrád Mónika. Először szakmai úton járt az Egyesült Államokban. Később visszatért, s egy biofarmon vállalt munkát. Most férjével, Philip Coxszal együtt itthon él. Az amerikai fiatalember az egyik szegedi gimnázium lektoraként dolgozott az elmúlt tanévben. De a pár a tengerentúlra készül.

Öt évet töltött a Szegedi Vadasparkban Konrád Mónika. E munkához indítást az egyesült államokbeli Milwaukee állatkertjében szerzett, ahol 2004-ben járt tanulmányúton. Akkor meglátogatott egy helyi biofarmot is, ahová még ugyanabban az évben visszament dolgozni.

„Kétkezi munkát végeztem, mert a farmon nem használtak gépeket.

Konrád Mónika

– A húszhektáros farmon csupán egy kisebb részén természetünk zöldségeket, gyümölcsöket. A tulajdonos mellett négyen gyakorolnokokodtunk, heti négyen órát dolgoztunk – mesélte Konrád Mónika. – Kétkezi munkát végeztem, mert a farmon nem használtak gépeket. Természetesen gyomirtó szereket sem. Többféle salátát, borsót, spenótot, céklát termesztettünk.

Az amerikai városban egyébként már volt ismerőse: korábban megismerkedett Philip Coxszal, aki egy csereprogramban magyar nyelvet és kultúrát tanult Szegeden. A fiatalember ma már a férje, kiválóan beszél magyarul. Azt mondja, sokat dolgoztak együtt, például két partyszerviznél is. Karácsonyi, születésnap

Konrád Mónika férjével, Philip Coxszal. Együtt dolgoztak Amerikában

Fotó: Segesvári Csaba

rendezvényeket szerveztek és megnyitottak le. Sok család otthonába, konyhájába eljutottak így, megismerték és megszerették a gasztronómiát. Dolgoztak egy kertépítő vállalkozásnál is, ahol Mónika kertterveket rajzolt. Órákat is tartott, egy helyi kertészeti tulajdonosa kérésére kenyai, portugál, laoszi, egyiptomi bevándorlóknak beszélt a méhészetéről. A méhészkedés nem áll távol Mónikától: családjának férfitagjai ezzel foglalkoznak.

A házaspár most itthon él. Philip az elmúlt tanévet a Deák gimnáziumban töltötte, lektoraként dolgozott. Mónika azt mondja: szeptemberben készülnek visszamenni Amerikába. Korábban több dologba belekóstoltak, lehet, hogy a partyszervizes munkát folytatják, talán tanítanak. Szívesen élnének az Egyesült Államokban, de ha a sors úgy hozza, mégis Magyarországon telepednek le. Az élet majd elrendezi.

NYEMCSOK ÉVA

ZÖLDSÉGET A BIOFARMRÓL

Mónika számára Milwaukeeban újdonságként hatott, hogy a helyi közösségből 80 család minden év elején egy összeget fizet a biofarmnak, ezért heti rendszerességgel kapnak zöldséget, gyümölcsöt. Amerikában szinte ismeretlen nálunk oly népszerű piac. A zöldséget és gyümölcsöt az emberek megtermelik vagy farmról vásárolják.

Egy évig várni kell – aztán viszont pár nap alatt kész

Csónak és ember

Kihalóban a hajóácsszakma, a horgászladikok azonban nem fognak a Tiszáról. Ami nem jelenthet mást, mint annyit: azért akadnak még errefelé jó néhányan, akik ismerik a csónaképítés csínját-bínját. És olyan csónakot készítenek, amiből megfelelően lehet fázasztani a harcsát.

A legtöbb profi csónakkészítő Szegeden már nincs az élők sorában. „Kihaltak az igazi mesterek”, fogalmaznak a téma szakértői.

– Szegeden az egyik legismertebb, igazi csónakkészítő a már elhunyt, halász Cs. Nagy István volt – mondja Újhelyi Dezső, a Tisza Halászati Szövetkezet elnöke. A halászok ma is maguk készítik a csónakjaikat. Régen tölgyből gyártották, ami most nincs, illetve drága; később borovi fenyőből, ma már ahhoz sem könnyű hozzájutni, így aztán marad a lucfenyő. A beszerzést követi a fél-, de inkább egyéves szárítás. – Ezután már gyorsan megy a munka: két-három nap alatt kész a ladik – halljuk.

Ismerősi körnek, faanyagért cserébe a batidai Varga Péter is készít csónakot. Szintén halász. Apjától tanulta a ladikkészítés tudományát – ő pedig az ő apjától. – Miért jobb a borovi fenyő, mint a luc? Sűrűbbek a rostjai, nem annyira „laza”. Így tartósabb – mondja. A vörösfenyőből készült még jobb. Az kétszer-háromszor annyi ideig is csónak marad, mint a lucból készült. Igaz, az alapanyag annnyival többé is kerül.

HORGÁSZOKNAK

Havonta egy-két csónakot el lehet adni. Elsősorban horgászok igénylik – mondja Nagy György Gábor, a Mahart-Tiszayacht Kft. ügyvezetője. A szegedi cég idén tavasszal határozta el, hogy újra elkezd folyamatosan csónakokat készíteni.

Persze, ha gondját viselik, a luc is használható marad, mondjuk, tíz évig. Varga Péter egyébként nem véletlenül nem csónakkészítésből él. – Ahhoz túl sok horgász készít csónakot otthon, magának. Néhány évig az is jó. Mások asztalossal is készíttetik a csónakot, de az meg túl spéci.

– Már az is baj, ha a csónak túl spéci? – kérdezzük.

– Baj, mert az asztalos nem tudja, mennyit képes dagadni egy csónak, ha egy hétig áll benne a víz. A halász, vagy más vízzen járó ezt tudja, és „beleméretezi” a ladikba. Csónakkészítéshez vízi ember ért.

E. CS.

Pécs volt a legveszélyesebb nagyváros tavaly

Magyar városok bűnügyi toplistája

Pécs volt a legveszélyesebb nagyváros tavaly – derült ki a HVG bűnügyi toplistájából. A baranyai megyeszékhelyen 100 ezer lakosra 500-nál is több erőszakos bűncselekmény jutott, Debrecenben 440, Budapesten 370, Szegeden 295, Győrött pedig 236. A legbiztonságosabb Nagykanizsa volt 204-es mutatóval. Az elemzés szerint tavaly Szekszárdon volt a legtöbb betörés, a legtöbb lopás, rablás pedig Egerben.

MOST MINDEN HIRDETÉS MELLÉ AJÁNDÉKOT ADUNK!*

LAKOSSÁGI APRÓHIRDETÉSÉNEK FELADÁSA UTÁN DOBJON A DOBÓKOCKÁVAL, ÉS VEGYE ÁT NYEREMÉNYÉT A HELYSZÍNEEN!

Manikűrkészlet vagy macis kulcstartó	Bevásárlótáska vagy minibögre	Strandlabda	Vászonkalap
		Flower toll	Jojó vagy golyóstoll

A DOBÓKOCKA MINDEN OLDALA NYERŐ!

*Az akció július 31-ig tart, és a Szeged, Kölcsey u. 5. szám alatti ügyfélszolgálati irodánkban feladott lakossági apróhirdetésekre és gratulációkra vonatkozik, kivéve a más akció keretében ingyenesen feladott hirdetéseket.

Reformszellem a Szegedi Biológiai Központban

Kevesen jönnek haza

Az SZBK-tól már évekkel ezelőtt sem volt idegen az a szellem, amit ma hiányolnak az akadémiai reform kezdeményezői. Ennek is köszönhető, hogy Haracska Lajos tudományos kutató – élenjáró fölfedezés részese a rákkutatásban – hazatérve Amerikából, a kintivel azonos lehetőségek között folytathatja kutatásait.

Három éve ismét az MTA Szegedi Biológiai Központjában dolgozik Haracska Lajos tudományos kutató. Korábban hat évet dolgozott egy jó nevű amerikai egyetemen – részt vett egy, a rák egyénre szabott kezelésében áttörést jelentő genetikai fölfedezés kidolgozásában –, és azóta is évről évre visszamegy egy-két hónapra az Egyesült Államokba.

Pénzt is talált az SZBK

De miért is jött haza, az amerikaitól köztudomásúlag nehezebb kutatási feltételek közé? Az egyik ok: elért kint annyi eredményt, hogy úgy érezte, jó lenne saját kutatócsoportot alapítani. Ezt ugyan Amerikában is megtehetne volna, s a német Max Planck Intézetben is lett volna erre lehetősége – ő azonban itthon akart csoportot alapítani. A másik ok: az SZBK genetikai intézete épp akkoriban kezdeményezte új csoportok indítását – a csoportindítás nem jellemző a hazai tudományos intézményekre – a jelenlegi anyagi viszonyok között –, és pénzt is talált rá.

Alapítvány segítette

Ráadásul egy angliai alapítvány is elkezdte támogatni a frissen csatlakozott uniós országok eredményes kutatóinak hazatelepülését. Haracska Lajos pályázott, s olyan összegű támogatást nyert az alapítványtól, mely évekig kitűnő lehetőségeket biztosít az általa indított mutagenézis- és karcinogenezis-csoportnak. A kutatásban hasznosított összegek 90

százaléka azóta is külföldi forrásokból származik – tehát függetlenítette magát a szűkös magyar keretektől a csoport. Mi lesz ezután? Hiszen a hazajövetelt s a csoportalapítást lehetővé tevő pályázatok néhány év múlva „lejárnak”. A kutatások folytatása további pályázati sikerek – külföldiek és hazaiak – függvénye. S annak is, hogy a magyarországi kutatásra szánható pénzekhez azok jussanak hozzá a különböző tudományos műhelyekben, akik eredményeket érnek el.

Teljesítmény és agyviszasszívás

De még ma sem mindig azok kapják, akik teljesítenek –

holott teljesítmény-mérésre a tudomány világában kitűnő lehetőségek vannak –, hanem mintegy „társorultsági alapon” történik a juttatás. Ezen gyökeresen változtatni kellene, hogy az „agyviszasszívás” – a külföldre távozott fiatal kutatók visszatérése – ne egy-egy egyéni példa legyen, hanem tömegesen beinduljon.

FARKAS CSABA

KELENDŐ MAGYAROK

Nehéz dolguk van a jól menő amerikai tudományos műhelyeknek, ha jól képzett kutatókat akarnak fölvenni – hívja föl a figyelmet Haracska Lajos. Mint mondja: egyszerűen nincsenek belföldről ilyen emberek elegendő létszámban az ot-tani tudományos műhelyeknek, és kapva kapnak a magyar és más, kelet-közép-európai kutatókon.

Az Egyesült Államokból hazatért Haracska Lajos itthon is tud dolgozni Fotó: Frank Yvette